

VISAGINO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL VISAGINO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2023 METŲ ATASKAITOS PATVIRTINIMO

2024 m. gruodžio ____ d. Nr. TS-____
Visaginas

Visagino savivaldybės taryba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 4 dalimi, 16 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 5 punktu, atsižvelgdama į Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“, 6.4 papunktį ir Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2024 m. lapkričio 18 d. raštą Nr. SD-49 „Dėl Visagino savivaldybės 2023 m. visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos“, n u s p r e n d ž i a :

1. Patvirtinti Visagino savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2023 metų ataskaitą (pridedama).

2. Nustatyti, kad šio sprendimo 1 punktu patvirtinta ataskaita turi būti paskelbta Visagino savivaldybės interneto svetainėje ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo sprendimo įsigaliojimo dienos.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas savo pasirinkimu Visagino savivaldybės tarybai (Parko g. 14, 31140 Visaginas) Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka, arba Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyriui (Respublikos g. 62, 35158 Panevėžys) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Regionų administraciniam teismui (e.teismas.lt arba Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) arba atitinkamiems jo rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo arba įteikimo suinteresuotam asmeniui dienos.

Savivaldybės meras

Erlandas Galaguz

PATVIRTINTA

Visagino savivaldybės tarybos

2024 m. gruodžio ____ d. sprendimu Nr. TS-____

**VISAGINO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS
2023 METŲ ATASKAITA**

TURINYS

ĮVADAS	3
DEMOGRAFINĖ SITUACIJA	4
2023 METŲ SVEIKATOS IR SU SVEIKATA SUSIJUSIŲ RODIKLIŲ PROFILIS VISAGINO SAVIVALDYBĖJE	7
SAVIVALDYBĖS PRIORITETINIŲ PROBLEMŲ ANALIZĖ	14
1 prioritetinė problema. Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.	14
2 prioritetinė problema. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų	17
3 prioritetinė problema. Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu/standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis 100 000 gyventojų	19
VAIKŲ GYVENSENOS STEBĖSENOS RODIKLIAI	21
IŠVADOS	26
REKOMENDACIJOS	27

IVADAS

Visuomenės sveikatos stebėseną Visagino savivaldybėje vykdoma remiantis Bendraisiais savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“. Pateikiami rodikliai atspindi, kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos strategijos (LSS) 2014–2025 m. tikslai ir jų uždaviniai.

Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą apibūdinančius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje.

Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos tikslas – pateikti pagrindinius savivaldybės gyventojų sveikatą atspindinčius rodiklius, jų dinamiką ir jų pagrindu pateikti rekomendacijas bei prioritетines kryptis savivaldybės plėtros plano siekiniams, strateginio veiklos plano priemonėms.

LSP strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni, pailgėtų gyvenimo trukmė, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai.

LSP nustatyti šie 4 tikslai:

1. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį.
2. Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką.
3. Formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą.
4. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius.

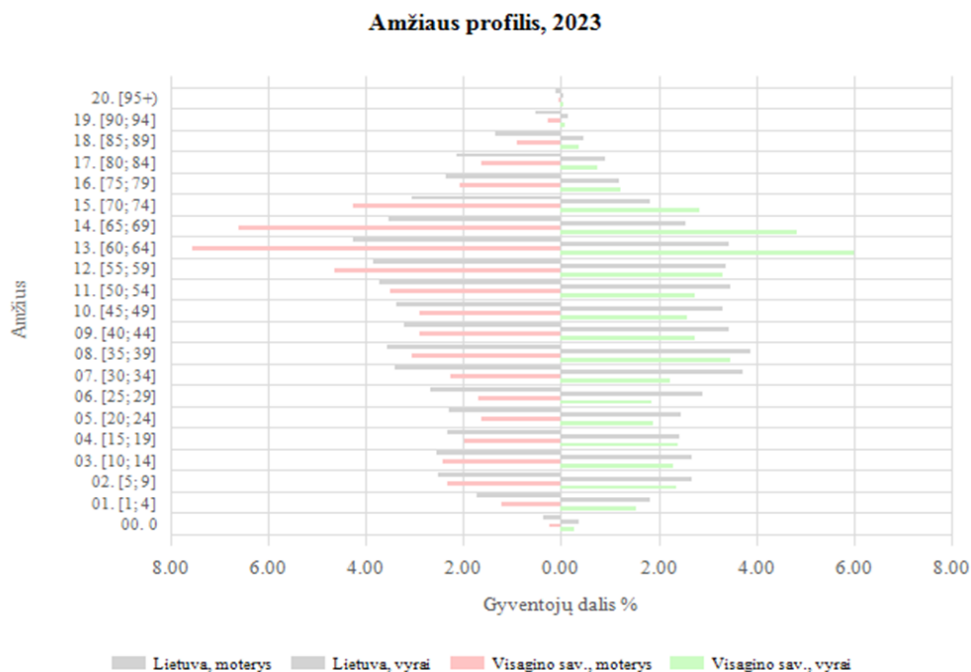
Ataskaita parengta naudojantis viešai prieinamais sveikatos statistikos duomenų šaltiniais:

- Valstybės duomenų agentūros Oficialiosios statistikos portalu;
- Visuomenės sveikatos stebėsenos informacine sistema;
- Visagino savivaldybės administracijos Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyriaus duomenimis;
- UAB „Visagino energija“ duomenimis;
- Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro duomenimis;
- Higienos instituto informacija, leidiniais.

Nuo 2019 m. nėra teikiamas rodiklis Socialinės rizikos šeimų skaičius 1000 gyv., kadangi Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. A1-296 nuo 2018 m. liepos 1 d. panaikinta Socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaita ir šios apskaitos tvarka.

2023 m. duomenų apie šiuos rodiklius: 1. Kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis proc., 2. Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, sk., 3. Šeimos gydytojų sk. 10 000 gyv., informacinėje sistemoje nėra, jie imti iš Higienos instituto sveikatos informacijos centro, dėl to kai kurių lentelės duomenų nėra. Rodiklių duomenys dėl viešai tiekiamo geriamo vandens prieinamumo vartotojams, bei nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumo duomenys neinterpretuojami šviesoforo principu.

DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

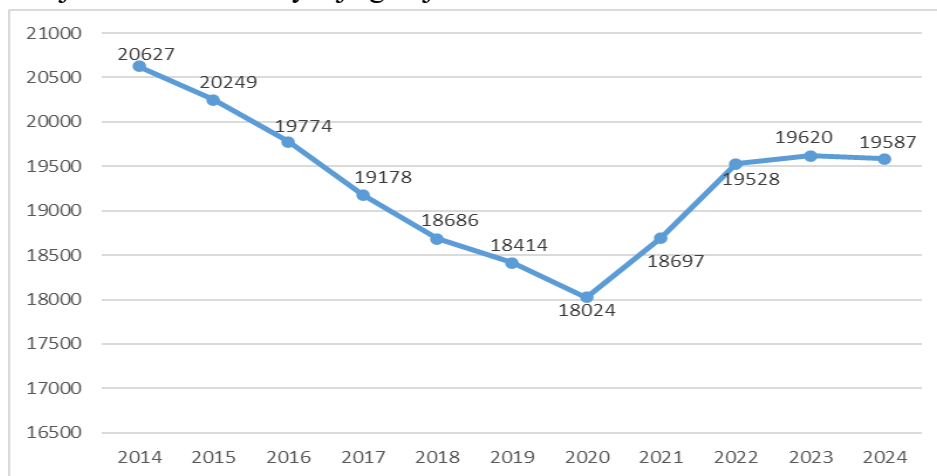

1 pav. Visagino savivaldybės demografinis medis

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Valstybės duomenų agentūros duomenimis, Visagino savivaldybėje registruotas nuolatinis gyventojų skaičius 2023 m. – 19 620 žmonių, tai yra 92 daugiau, nei 2022 m. 2024 m. sausio 1 d. duomenimis Visagine užfiksuoti 19 587 nuolatiniai gyventojai.

Visagino savivaldybėje 2014–2020 m. nuolatinių gyventojų skaičius kasmet mažėjo, o nuo 2021 m. pradėjo augti (2 pav.). Visagino savivaldybėje 2023 m. gyveno vaikai iki 17 m. 3 048 asmenys, suaugusieji 16 572, vaisingo amžiaus moterys nuo 15 iki 49 m. 3 227 moterys. 2024 m. pradžioje fiksuotas nedidelis gyventojų skaičiaus sumažėjimas palyginus su 2023 m., bendra demografinė situacija miesto savivaldybėje gerėja.

2 pav. Nuolatinių Visagino savivaldybės gyventojų skaičiaus kaitos dinamika 2014–2024 m. (asmenų skaičius)

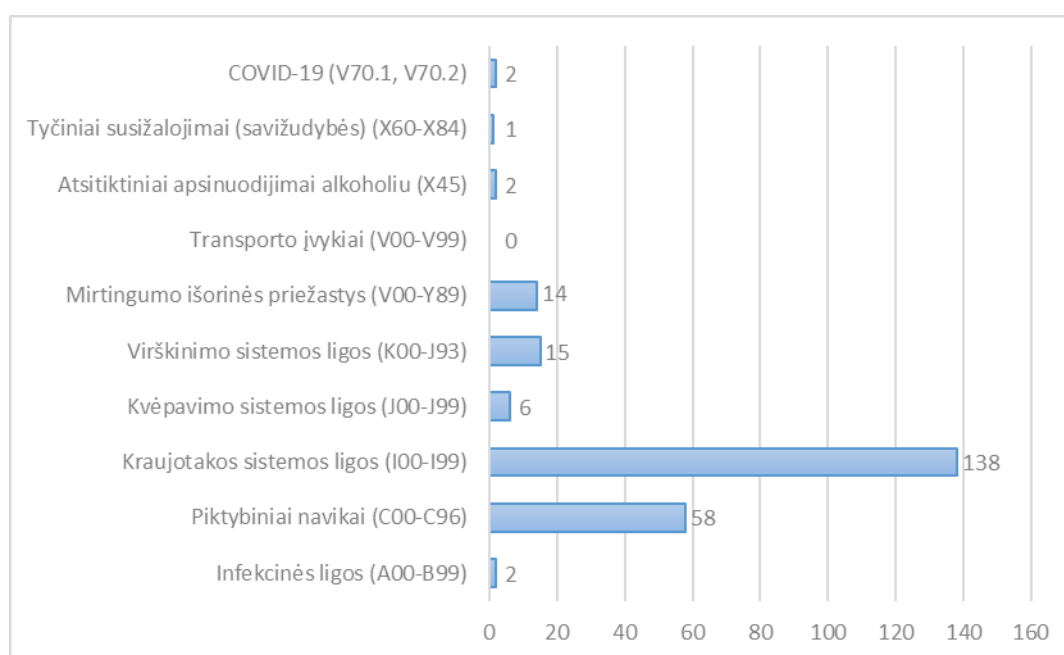
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys

Remiantis Visagino savivaldybės administracijos Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyriaus duomenimis 2023 m. Visagine įregistruoti 169 gimimai, palyginus su 2022 m. 34 vaikais mažiau. Sudaryta 131 santuoka, palyginus su 2022 m. 19 santuokų mažiau. Sumažėjo santuoką nutraukusių porų skaičius. 2023 m. sudaryta 60 santuokos nutraukimo aktų (2022 m. – 84).

Sumažėjo ir mirčių skaičius: per metus buvo sudaryti 326 mirties akto įrašai (kartu su užsienyje mirusiais) palyginus su 2022 m. 8 mirtimis mažiau.

Naudojantis Higienos instituto duomenimis, Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro duomenimis, 2023 m. mirusių asmenų skaičius Lietuvoje 37 005, t. y. 5 879 asmenimis mažiau negu 2022 metais. Trys pagrindinės mirties priežastys – kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai, išorinės mirties priežastys sudarė 79,2 proc. visų mirties priežasčių. Nuo kraujotakos sistemos ligų mirė daugiau nei pusė, t. y. 52,06 proc. visų mirusiųjų. Nuo piktybinių navikų mirė 21,03 proc., o dėl išorinių mirties priežasčių – 6,11 proc. visų mirusiųjų.

3 pav. matome įvardintas mirties priežastis pagal Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro duomenis Visagino savivaldybėje. Daugiausiai mirė nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) – 138 žmonės (72 vyrai ir 66 moterys), antroje vietoje piktybiniai navikai (C00-C96) – 58 gyventojai (36 vyrai ir 22 moterys), trečioje vietoje virškinimo sistemos ligos (K00-K93) – 15 žmonių (7 vyrai ir 8 moterys).

3 pav. Visagino gyventojų mirtingumas pagal priežastis 2023 metais (asmenų skaičius)

Šaltinis: Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro duomenys

Socioekonominė situacija savivaldybėje. 2023 m. ilgalaikio nedarbo lygis Visagino savivaldybėje išlieka panašus lyginant su 2022 m., tačiau jis prasčiau atrodo, lyginant su Lietuvos vidurkiu (Visaginas 2,1 proc., Lietuvos vidurkis 1,7 proc.). Pastaraisiais metais nuolat didėja asmenų, kuriems reikia papildomos finansinės paramos (socialinės pašalpos gavėjų) skaičius 1 000 gyv. 2023 m. – 836 asmenims, tai yra 65 gyventojais daugiau lyginant su 2022 m. (2022 m. – 771 asmuo, 2021 m. 600 asmenys, 2020 m. 524 asmenys), šiek tiek sumažėjo mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose (2023 m. – 978, 2022 m. – 999 mokiniai, 2021 m. – 854 mokiniai, 2020 m. – 614). 2023 m. Visagino sav. tarp 15–17 m. paauglių buvo 1 gimdyvė (2022 m. – 2, 2021 m. – 0, 2020 m. – 3, 2019 m. – 2).

Sveikata savivaldybėje. 2023 m. Visagine nebuvo nei vieno asmens, kuris būtų sunkiai susižeidęs darbo vietoje. Traumos dėl nukritimų 65+ amžiaus grupėje išlieka panašios, bet lyginant su Lietuvos vidurkiu esame labai geroje vietoje (Visaginas 108,4/10 000 gyv., Lietuvos vidurkis 134,5/10 000 gyv.). Dvejus metus iš eilės (2022 m. ir 2023 m.) nebuvo nei vieno mirties atvejo dėl skendimo ir nei vieno eismo įvykio (avarijos), kuriame būtų žuvęs visaginiečiai. Per 2023 m. buvo

šešios traumos dėl transporto įvykių. 2023 m., palyginus su 2022 m., fiksuojamas mažesnis mirtingumas nuo narkotikų sąlygotų priežasčių, bet palyginus su Lietuvos vidurkiu buvo gana aukštas, siekė 10,2/100 000 gyv., kai Lietuvos vidurkis – 3,5/100 000 gyv. (2023 m. – 2, 2022 m. – 6, 2021 m. – 3, 2020 m. – 2, 2019 m. – 2). Vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 10 000 gyv. nefiksuotas nei vieno susirgimas. Taip pat nebuvo nei vieno atvejo dėl ŽIV ir lytiškai plintančių ligų. Toliau Visagine išlieka aukštas sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv. (2023 m. – 220, 2022 m. – 207, 2021 m. – 189, 2020 m. – 116, 2019 m. – 198, 2018 m. – 180, 2017 m. – 146, 2016 m. – 109 asmenys).

Visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų sistemoje 2023 m. nustatyti teigiami rodiklių pokyčiai – mirtingumas dėl savižudybių, mirtingumas dėl išorinių priežasčių, mirtingumas dėl nukritimo ir kūdikių mirtingumas iš raudonos zonos pateko į žalią. 2 m. vaikų tymų, epideminio parotito, raudonukės skiepavimo lygis labai aukštas, 1 m. vaikų nuo difterijos, stabligės, kokliušo, poliomielito, Haemophilus B skiepavimo apimtys, trijų metų vidurkis siekia 96,3 proc., nemaža dalis vaikų dalyvavo dantų silantavimo programoje, 27,6 proc. (7–17 m.) vaikų neturi eduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų. Didelė dalis moterų dalyvavo prevencinėse programose (gimdos kaklelio), taip pat daug visaginiečių dalyvavo širdies ir kraujagyslių prevencinėje programoje. Sumažėjo išvengiamo mirtingumo procentas.

2023 METŲ SVEIKATOS IR SU SVEIKATA SUSIJUSIŲ RODIKLIŲ PROFILIS VISAGINO SAVIVALDYBĖJE

Pirmoje 1 lentelės skiltyje pateikiamas rodiklio pavadinimas, antroje skiltyje Visagino savivaldybės reikšmės (tendencija, kaip kito per metus, Visagino sav. rodiklis, kiekis (skaičius), 3 metų vidurkis ir Visagino sav. santykis su Lietuvos vidurkiu), trečioje skiltyje nurodytos Lietuvos reikšmės (Lietuvos rodiklis, blogiausia/geriausia Lietuvos savivaldybių reikšmės bei sritis, kaip atrodo Visagino savivaldybė, palyginus su Lietuvos vidurkiu, pažymėta juodu brūkšniu).

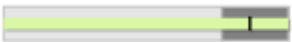
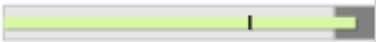
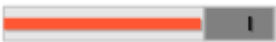
Tendencija: ➡ Nekinta ➡ Didėja ➡ Mažėja ■ Geriau ■ Blogiau ■ Panašus

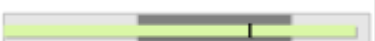
	Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės					Lietuvos reikšmės			
		T e n d.	Rodiklis	Kiekis	3 metų vidurkis	Sant.	Rod.	Blogiausia	Sritis	Geriau-sia
Eil. Nr.	Strateginis tikslas - pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni ir pailgėtų jų gyvenimo trukmė, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai									
1.	Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	➡	75.3	75	73.0	0.97	77.5	71.1		80.5
2.	Išvengiamas mirtingumas proc.	➡	73.0	119	66.8	0.95	76.7	86.9		69.4
1 tikslas. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį										
1.1. Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą										
3.	Mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyv.	⬇	5.1	1	17.0	0.26	19.6	74.0		0.0

	Standartizuotas mirtingumo dėl savižudybių rodiklis (X60-X84) 100 000 gyv.	↓	6.5	1	14.9	0.35	18.8	71.2		0.0
3 ¹ .	Bandymų žudytis skaičius (X60-X64, X66-X84) 100 000 gyventojų	↓	15.3	3	13.6	0.34	44.4	89.8		9.9
4.	Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyv.	→	183.0	311	203.5	3.32	55.2	192.6		30.1
5.	Socialinės rizikos šeimų sk. 1000 gyv. (2018 m.)	→	4.0	150	4.2	1.21	3.3	8.5		0.3
6.	Ilgalaikio nedarbo lygis, %	↓	2.1	238	3.0	1.24	1.7	4.1		0.3
7.	Gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyv.	↓	-3.2	-63	-0.6	-0.32	10.0	-25.4		55.5
1.2. Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu										
8.	Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyv.	↓	71.4	14	104.0	0.91	78.7	200.3		50.1
	Standartizuotas mirtingumo dėl išorinių priežasčių rodiklis (V00-Y98) 100 000 gyv.	↓	67.2	14	99.6	0.89	75.8	172.2		47.9
9.	Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, sk. 1000 gyv.	↑	440.8	978	441.0	1.25	352.1	630.3		199.7
10.	Socialinės pašalpos gavėjų sk. 1000 gyv.	↑	42.6	836	37.6	1.78	23.9	79.7		4.2
11.	Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv.	↑	15.3	3	13.6	0.71	21.6	84.4		0.0
2 tikslas. Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką										
2.1. Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą										
12.	Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyv.	↓	0.0	0	0.3	0.00	0.9	2.9		0.0
13.	Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyv.	↑	108.4	55	92.6	0.81	134.5	200.6		77.8
14.	Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyv.	↓	77.4	89	72.5	1.19	65.7	116.7		46.6
15.	Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-	↑	32.6	64	27.3	0.91	35.7	92.1		0.0

	A09) 10 000 gyv.									
2.2. Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį										
16.	Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.	↓	0.0	0	5.1	0.00	2.8	28.7		0.0
	Standartizuotas mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis (W65-W74) 100 000 gyv.	↓	0.0	0	2.9	0.00	2.7	31.4		0.0
17.	Mirtingumas dėl nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.	↓	10.2	2	15.3	0.70	14.6	46.0		0.0
	Standartizuotas mirtingumo dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) 100 000 gyv.	↓	7.7	2	18.7	0.54	14.2	35.2		0.0
2.3. Sumažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių										
18.	Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv.	↓	0.0	0	3.4	0.00	6.2	34.6		0.0
	Standartizuotas mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) 100 000 gyv.	↓	0.0	0	2.5	0.00	6.2	28.5		0.0
19.	Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.	↓	0.0	0	1.7	0.00	1.1	13.0		0.0
20.	Transporto įvykiuose patirtų traumų (V00-V99) sk. 100 000 gyv.	↓	3.1	6	3.6	0.57	5.4	9.9		0.0
2.4. Sumažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą										
21.	Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kv. km	↓	9352.8	9353	9823.9	11.72	797.8	3293 5.2		20.0
22.	Viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams proc. (UAB „Visagino energija“ duomenys)	-	99.9	-	99.6	-	-	-	-	-
23.	Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams proc. (UAB „Visagino energija“ duomenys)	-	99.9	-	99.6	-	-	-	-	-
3 tikslas. Formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą										
3.1. Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą										

24.	Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu 100 000 gyv.	↓	10.2	2	18.8	2.91	3.5	14.3		0.0
	Standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, rodiklis 100 000 gyv.	↓	12.6	2	21.1	3.60	3.5	17.2		0.0
25.	Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyv.	→	25.5	5	23.9	1.17	21.8	78.5		0.0
	Standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis 100 000 gyv.	→	24.2	5	20.2	1.18	20.5	70.3		0.0
26.	Nusikaltamos veiklos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda 100 000 gyv.	↓	86.6	17	161.9	1.05	82.5	417.9		0.0
27.	Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais	↓	292.8	67	324.1	1.47	199.6	66.3		384.2
28.	Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	↓	265.1	74	296.3	1.63	162.8	34.5		325.6
3.2. Skatinti sveikos mitybos įpročius										
29.	Kūdikių, išimtinai žindyti iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)		38.9	14	42.1	1.05	36.8	11.1	-	100
4 tikslas. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius										
4.1. Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais										
30.	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.	↑	33.2	647	26.7	1.59	20.9	43.8		9.9
31.	Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1 000 gyv.	↓	2.6	43	2.4	1.37	1.9	3.7		0.8
4.2. Plėtoti sveikatos ir infrastruktūrą gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą										
32.	Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius		2.3	123	2.5	1.3	1.7	1.2	-	7.7
33.	Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000		1.5	3	3.1	0.2	7.5	1.5	-	11.4

	gyv.									
34.	Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis 1 gyv.	↓	9.4	184513	9.3	1.03	9.1	5.5		11.0
35.	NETEKO GALIOS: 2017 12 13 įsakymu Nr. V-1423 (nuo 2018 01 01) (TAR, 2017, Nr. 2017-20147)									
36.	Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze 100 000 gyv.	→	0.0	0	0.0	0.00	4.0	28.7		0.0
37.	Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24, A50-A64) 10 000 gyv.	↓	0.0	0	0.3	0.00	2.2	4.2		0.0
4.3. Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą										
38.	Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių	↑	0.0	0	3.2	0.00	2.8	40.0		0.0
39.	2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepavimo apimtys, proc.	→	99.3	146	96.0	1.15	86.7	50.0		100.0
40.	1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo), poliomieliito ir B tipo Haemophilus influenzae infekcijos vakcinos (3 dozės) skiepavimo apimtys	→	96.3	104	93.9	1.07	89.9	72.0		100.0
41.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje	→	43.2	642	34.2	3.72	11.6	2.5		43.2
42.	Vaikų, neturinčių ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.)	↓	27.6	451	30.8	1.16	23.8	4.8		33.5
43.	Paauglių (15–17 m.) gimdymų sk. 1000 mot.	↓	3.3	1	4.0	2.86	1.4	14.6		0.0
4.4. Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę										
44.	Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyv.	→	703.4	138	748.3	1.05	670.8	1235.6		383.1

	Standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) 100 000 gyv.	↓	756.6	138	912.3	1.15	659.1	953.5		453.1
45.	Mirtingumas nuo piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyv.	↓	295.6	58	298.3	1.09	271.1	450.4		195.0
	Standartizuotas mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C96) 100 000 gyv.	↓	271.3	58	276.8	1.06	256.0	394.1		210.6
46.	Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyv.	→	173.3	34	180.7	1.13	154.0	497.3		24.4
	Standartizuotas mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyv.	↓	200.9	34	218.0	1.33	150.5	432.0		15.8
47.	Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.	↑	112.1	220	104.7	1.60	70.0	112.1		31.1
48.	Tikslinės populiacijos dalis %, dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2022-2023 m.	↑	58.9	2595	52.6	0.99	59.7	27.0		76.5
49.	Tikslinės populiacijos dalis %, dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje 2020-2023 m.	→	73.1	3098	72.8	1.21	60.3	32.7		73.7
50.	Tikslinės populiacijos dalis %, dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programoje 2022-2023 m.	→	52.4	4776	47.3	0.93	56.5	33.8		67.7
51.	Tikslinės populiacijos dalis %, dalyvavusi asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje 2023 m.	↓	46.9	2544	53.5	1.05	42.8	19.5		58.8

24 rodiklių reikšmės yra geresnės už Lietuvos vidurkį (žalia zona):

Išvengiamas mirtingumas, proc.;

Mirtingumas dėl savižudybių/standartizuotas mirtingumo dėl savižudybių rodiklis (X60-X84) 100 000 gyv.;

Bandymų žudyti skaičius (X60-X64, X66-X84) 100 000 gyventojų;

Mirtingumas dėl išorinių priežasčių/standartizuotas mirtingumo dėl išorinių priežasčių rodiklis (V00-Y98) 100 000 gyv.;

Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyventojų;

Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyv.;

Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A09) 10 000 gyv.;

Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo/standartizuotas mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis (W65-W74) 100 000 gyventojų;

Mirtingumas dėl nukritimo/standartizuotas mirtingumo dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) 100 000 gyv.;

Mirtingumas dėl transporto įvykių/standartizuotas mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) 100 000 gyventojų;

Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) skaičius 100 000 gyventojų;

Transporto įvykiuose patirtų traumų (V00-V99) 100 000 gyventojų;

Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais;

Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gaminiais;

Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui;

Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyventojų;

Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24, A50-A64) 10 000 gyventojų;

Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių;

2 m. amžiaus MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės, 1 dozė) skiepijimo apimtys;

1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo), poliomielito ir B tipo Haemophilus influenzae infekcijos vakcinų (3 dozės) skiepijimo apimtys;

Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje;

Vaikų, neturinčių ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis procentais;

Tikslinės populiacijos dalis %, dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje;

Tikslinės populiacijos dalis proc., dalyvavusi asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje.

13 rodiklių reikšmės yra prastesnės už Lietuvos vidurkį (raudona zona):

Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyv. 2023 m;

Ilgalaikio nedarbo lygis, proc.;

Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1 000 gyventojų;

Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyv.;

Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, sk. 10 000 gyventojų;

Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui;

Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu/standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, rodiklis 100 000 gyventojų;

Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu/standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis 100 000 gyventojų;

Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyventojų;

Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1 000 gyventojų;

Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyventojų;

Paauglių (15-17 m.) gimdymų sk. 1000 15-17 m. moterų;

Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų.

12 rodiklių reikšmės patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančią kvintilių grupę (geltonoji zona).

SAVIVALDYBĖS PRIORITETINIŲ PROBLEMŲ ANALIZĖ

Šioje dalyje analizuojamos specifinės problemos ir rodikliai, kurie Visagino savivaldybėje turi neigiamą pokytį bei ryškiai blogesnius rodiklius lyginant su kitomis Lietuvos savivaldybėmis.

Remiantis Higienos instituto Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos rašymo metodinėmis rekomendacijomis, įvertinus savivaldybės visuomenės sveikatos būklę, kasmet reikia išskirti po 3 prioritetingas savivaldybės visuomenės sveikatos problemas. Išskirti problemines sritis galima keliais būdais:

1. Vertinant, kurios savivaldybių reikšmės yra blogiausios Lietuvoje (t. y. raudonos zonos);

2. Vertinant keleto metų pokytį;

3. Vertinant, kokios priemonės buvo daromos, ir kaip jos pakeitė situaciją.

Buvo atsižvelgta į mažą gyventojų skaičių, didelis dėmesys skirtas absoliučių skaičių vertinimui, kurie apibūdino pagrindinius sveikatos rodiklius. Visagino savivaldybės prioritetingos sritys:

1. Prioritetinga problema. Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.;

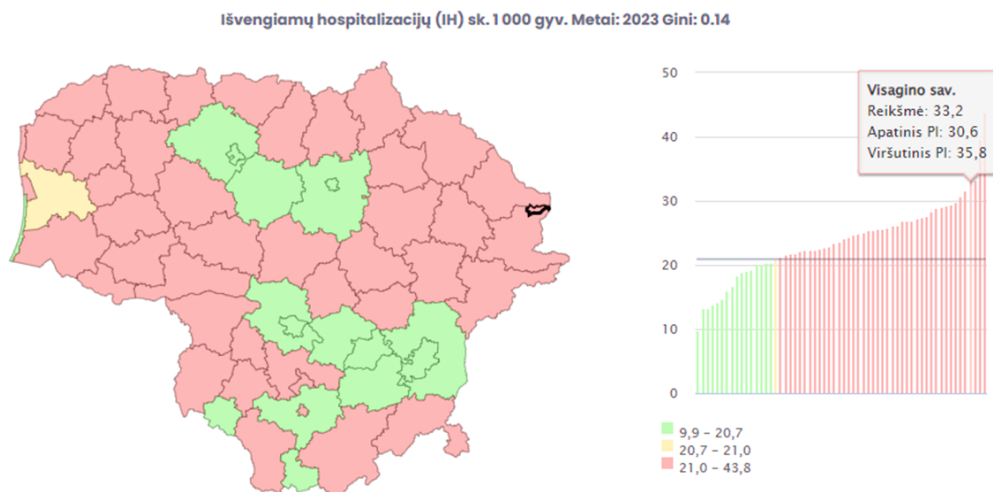
2. Prioritetinga problema. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų;

3. Prioritetinga problema. Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu/standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis 100 000 gyventojų.

1. Prioritetinga problema. Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.

Išvengiamos hospitalizacijos (toliau – IH) – tai hospitalizacijos dėl ligų, kurios gali būti išgydytos pirminėje asmens sveikatos priežiūros grandyje (kitais – ambulatoriškai valdomų ligų).

Savivaldybėse IH dažnumas buvo nevienodas – tarp mažiausius ir didžiausius rodiklius turinčių savivaldybių IH rodikliai skiriasi kelis kartus (5 pav.). Daugiausiai IH, tenkančių 100 000 gyventojų, 2023 m. užregistruota Šalčininkų, Anykščių, Pasvalio rajonų savivaldybėse ir Visagino savivaldybėje, mažiausiai – Neringos, Vilniaus miesto ir rajono, Šiaulių, Kauno ir Radviliškio rajonų savivaldybėse.

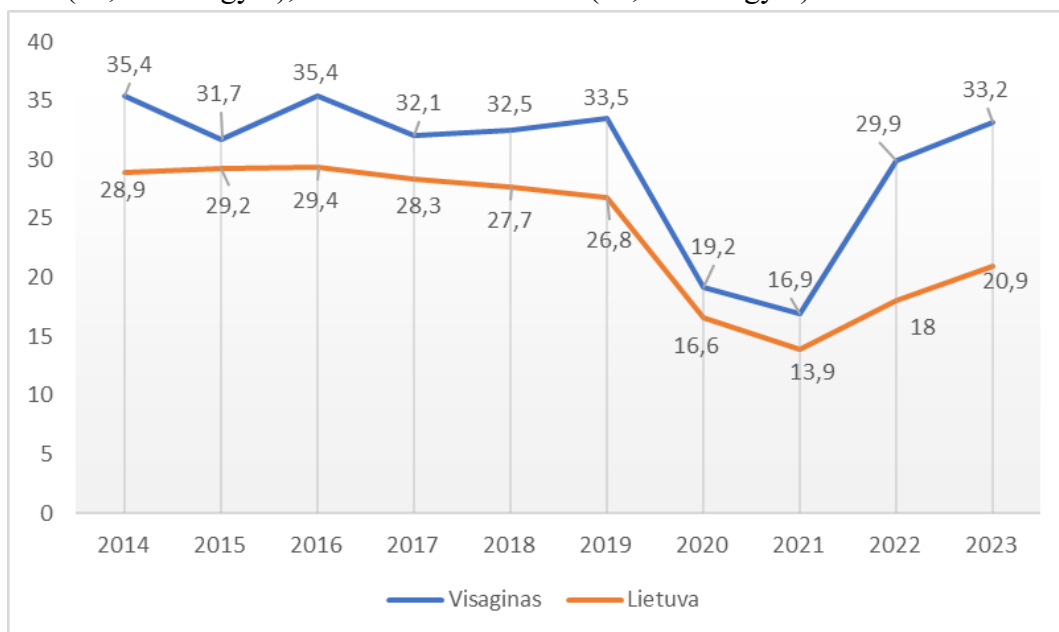
5 pav. Išvengiamų hospitalizacijų pasiskirstymas 1 000 gyv. Lietuvos savivaldybėse 2023 m.

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

IH didelės dalies galima būtų išvengti, jeigu būtų pakankamai prieinama ir kokybiška ambulatorinė sveikatos priežiūra, kurioje vykdoma ligų profilaktika, ankstyva diagnostika ir suteikiamas tinkamas gydymas. Išvengiamų hospitalizacijų skaičius Visagine 2023 m. palyginti su 2022 m. kito nežymiai, iš viso užregistruota 647 išvengiamų hospitalizacijų atvejai, 2020 m. – 580 atvejų. Visagine 2023 m. 1 000 gyventojų teko 33,2 išvengiamos hospitalizacijos, Lietuvoje – 20,9 /1 000 gyv.

Išvengiamų hospitalizacijų skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų, Visagine 2023 m., palyginti su 2020 m., ženkliai padidėjo, nuo 19,2 iki 33,2 atvejų (6 pav.).

Visagino savivaldybėje aukščiausias išvengiamos hospitalizacijos rodiklis buvo 2014 m. ir 2016 m. (35,4/1 000 gyv.), žemiausias – 2021 m. (16,9/1 000 gyv.).

6 pav. Išvengiamų hospitalizacijų pasiskirstymas 1 000 gyv. 2014–2023 m. tendencijos Visagino

Higienos instituto duomenimis, 2023 m. Lietuvoje užregistruota beveik 59 tūkst. išvengiamų hospitalizacijų. Visagino savivaldybėje 2023 m. užfiksuota 647 išvengiamos hospitalizacijos atvejai (Zarasų r. sav. 361 atvejis, Ignalinos r. sav. 381).

Analizuojant pagal diagnozes, daugiausia hospitalizuota hipertenzijos 18+ (105 atvejai), stazinio širdies nepakankamumo (87 atvejai) ir pneumonijos (84 atvejai) bei hipertenzijos 65+ (69 atvejai). Vaikų (1-17 m.) išvengiamų hospitalizacijų priežastimis dažniausiai buvo ausų, nosies ir gerklės infekcijos (186 atvejai). Išsamią atvejų analizę galite matyti lentelėje „Išvengiamų hospitalizacijų skaičius pagal diagnozes ir amžiaus grupes Visagino sav. 2023 m.“ (absoliutūs skaičiai).

1 lentelė. Išvengiamų hospitalizacijų skaičius pagal diagnozes ir amžiaus grupes Visagino sav. 2023 m. Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Rodiklio pavadinimas	Metai	Kiekis, Visagino sav.
IH dėl ausų, nosies ir gerklės infekcijų sk. 1-17 m. 1 000 gyv.	2023	186
IH dėl hipertenzijos sk. 18+ m. 1 000 gyv.	2023	105
IH dėl stazinio širdies nepakankamumo 1 000 gyv.	2023	87
IH dėl pneumonijos sk. 1 000 gyv.	2023	84
IH dėl hipertenzijos sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	69
IH dėl stazino širdies nepakankamumo sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	66
IH dėl pneumonijos sk. 1-17 m. 1 000 gyv.	2023	51
IH dėl cukrinio diabeto sk. (18+ m.) 1 000 gyv.	2023	43
IH dėl 2 tipo cukrinio diabeto 18+ m. 1 000 gyv.	2023	41
IH dėl hipertenzijos sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	36
IH dėl cukrinio diabeto sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	26
IH dėl 2 tipo cukrinio diabeto sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	26
IH dėl opinės ligos sk. 18+ m. 1 000 gyv.	2023	26
IH dėl krūtinės anginos sk. 18+ m. 1 000 gyv.	2023	25
IH dėl pielonefrito sk. 1+ m. 1 000 gyv.	2023	25
IH dėl geležies stokos anemijų sk. 1+ m. 1 000 gyv.	2023	22
IH dėl stazinio širdies nepakankamumo (18-64 m.) 1 000 gyv.	2023	21
IH dėl pneumonijos sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	20
IH dėl krūtinės anginos sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	20
IH dėl epilepsijos sk. 1+ m. 1 000 gyv.	2023	19
IH dėl cukrinio diabeto sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	17
IH dėl geležies stokos anemijų sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	16

IH dėl 2 tipo cukrinio diabeto sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	15
IH dėl opinės ligos sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	15
IH dėl pneumonijos sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	13
IH dėl pielonefrito sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	12
IH dėl opinės ligos sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	11
IH dėl astmos 1 000 gyv.	2023	9
IH dėl epilepsijos sk. 1-17 m. 1 000 gyv.	2023	9
IH dėl epilepsijos sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	9
IH dėl lėtinės obstrukcinės plaučių ligos (LOPL) sk. 18+ m. 1 000 gyv.	2023	8
IH dėl astmos sk. 1-17 m. 1 000 gyv.	2023	7
IH dėl lėtinės obstrukcinės plaučių ligos (LOPL) sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	7
IH dėl pielonefrito sk. 1-17 m. 1 000 gyv.	2023	7
IH dėl moters dubens organų uždegiminių ligų sk. 18+ m. 1 000 gyv.	2023	7
IH dėl moters dubens organų uždegiminių ligų sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	7
IH dėl pielonefrito sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	6
IH dėl krūtinės anginos sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	5
IH dėl geležies stokos anemijų sk. 1-17 m. 1 000 gyv.	2023	3
IH dėl geležies stokos anemijų sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	3
IH dėl 1 tipo cukrinio diabeto sk. 1 000 gyv.	2023	2
IH dėl 1 tipo cukrinio diabeto sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	2
IH dėl astmos 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	1
IH dėl astmos sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	1
IH dėl lėtinės obstrukcinės plaučių ligos (LOPL) sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	1
IH dėl dėl (kitų) vakcinomis valdomų ligų sk. 1+ m. 1 000 gyv.	2023	1
IH dėl dėl (kitų) vakcinomis valdomų ligų sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	1
IH dėl epilepsijos sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	1
IH dėl 1 tipo cukrinio diabeto (65+ m.) 1 000 gyv.	2023	0
IH dėl dėl (kitų) vakcinomis valdomų ligų sk. 1-17 m. 1 000 gyv.	2023	0
IH dėl dėl (kitų) vakcinomis valdomų ligų sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	0
IH dėl burnos ir (ar) dantų ligų sk. 1+ m. 1 000 gyv.	2023	0
IH dėl burnos ir (ar) dantų ligų sk. 1-17 m. 1 000 gyv.	2023	0
IH dėl burnos ir (ar) dantų ligų sk. 18-64 m. 1 000 gyv.	2023	0
IH dėl burnos ir (ar) dantų ligų sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	0
IH dėl moters dubens organų uždegiminių ligų sk. 65+ m. 1 000 gyv.	2023	0

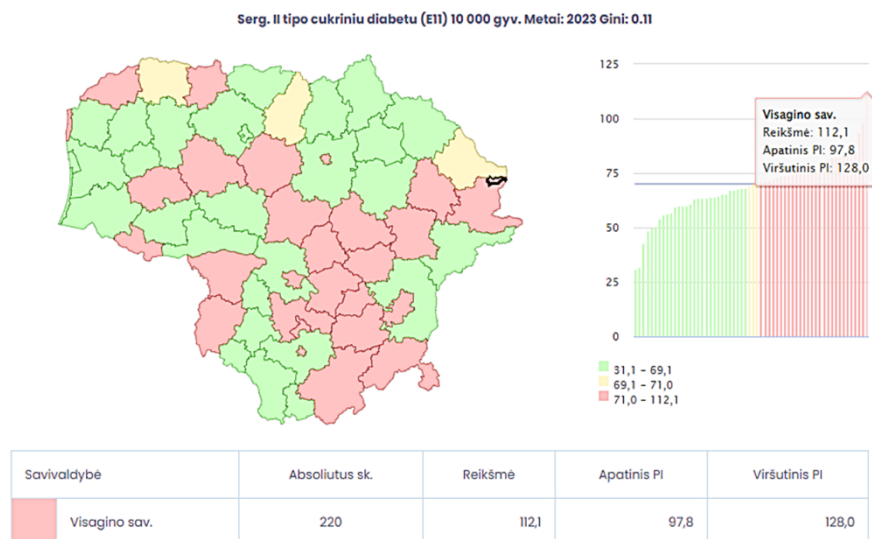
Apibendrinant prieinamos ir kokybiškos pirminės sveikatos priežiūros paslaugos gali padėti išvengti sergančių asmenų sveikatos pablogėjimo ir sumažinti bereikalingo patekimo į ligonines atvejų skaičių. Pirminė sveikatos priežiūra apima ne tik ligų gydymą, bet ir sveikatos stiprinimą. Vakcinacija, profilaktiniai tyrimai ir kiti prevenciniai veiksmai padeda išvengti daugelio ligų.

2. Prioritetinė problema. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų

Cukrinio diabeto paplitimas iš tiesų yra viena didžiausių šiuolaikinės visuomenės sveikatos problemų. Tai lėtinė liga, kuri negydoma gali sukelti daugybę komplikacijų, tokių kaip

širdies ligos, inkstų nepakankamumas, nervų pažeidimai ir netgi aklumas. Paskutiniais duomenimis 2023 metais Lietuvoje 20 133 asmenims ambulatorinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose pirmą kartą gyvenime užregistruotas II tipo cukrinis diabetas (nuo insulino nepriklausomas diabetas), 2022 m. – 20 555, 2021 m. – 26 811, 2020 m. – 18 210. Sergamumas šia liga 2023 m. Lietuvoje siekė 70,0/10 000 gyv. (2022 m. – 72,6/10 000 gyv.), o Visagino savivaldybėje (112,1/10 000 gyv.).

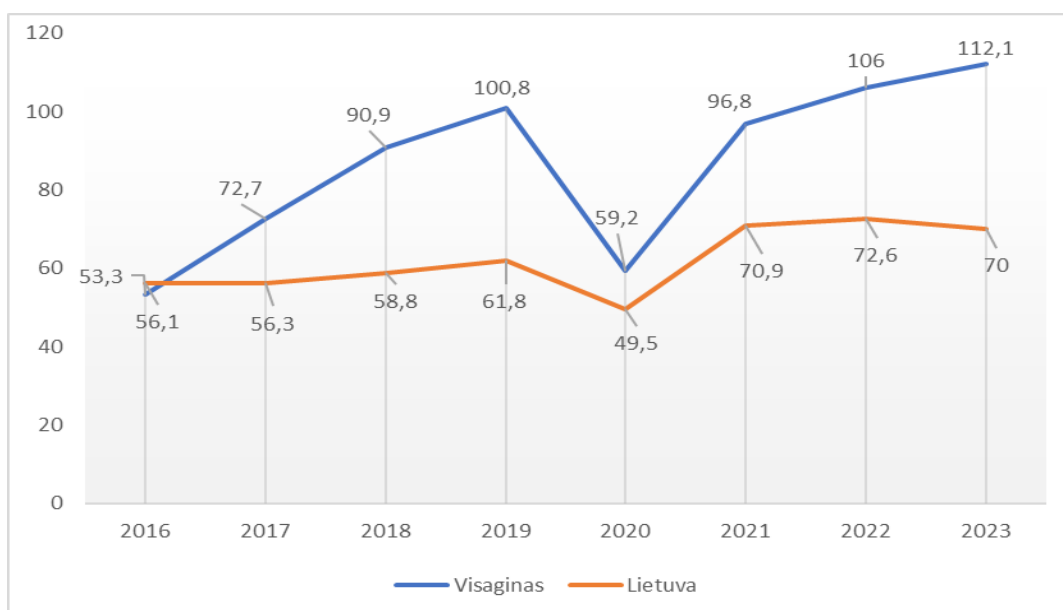
7 pav. pateiktas žemėlapis aiškiai parodo, kad sergamumas II tipo cukriniu diabetu nėra tolygiai pasiskirstęs po šalį. Didžiausią susirūpinimą kelia raudonoje zonoje esančios savivaldybės, įskaitant Visaginą.

7 pav. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv. pasiskirstymas Lietuvoje 2023 m.

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

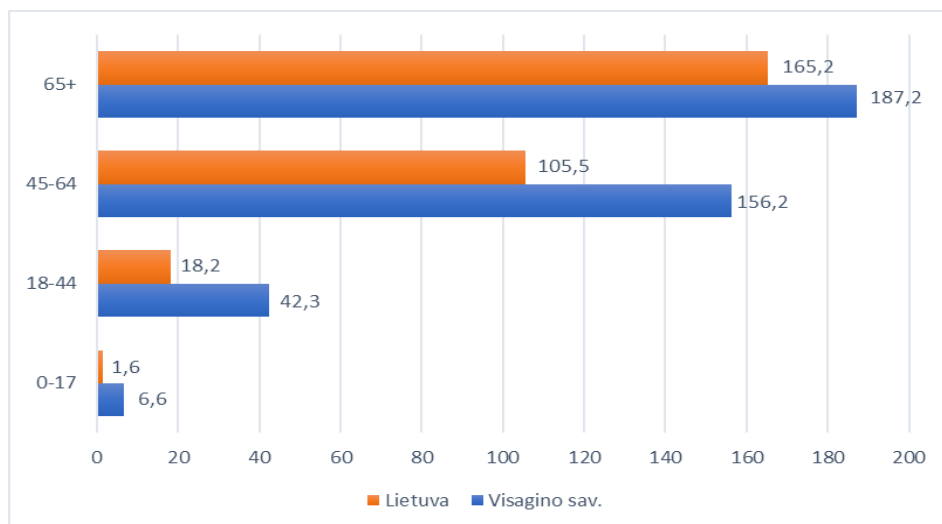
Iš pateiktų duomenų aiškiai matome, kad Visagino savivaldybė susiduria su ypač didele II tipo cukrinio diabeto problema. Žemiau esančiame 8 pav. matome sergamumo II tipo cukriniu diabetu tendenciją Visagino savivaldybėje ir Lietuvoje. Aštuonerius metus iš eilės Visagino savivaldybė yra klasifikuojama kaip raudona zona, rodanti ypač aukštą sergamumą II tipo cukriniu diabetu, palyginti su šalies vidurkiu. 2019 m. matome, kad sergančiųjų skaičius buvo labai didelis (335 asmenys), 2020 m. sergančiųjų skaičius sumažėjo (172 asmenys), o nuo 2021 m. vėl pradėjo didėti ir 2023 m. matome, kad skaičius yra didžiausias – 220 asmenų, lyginant su Lietuvos vidurkiu.

8 pav. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv. 2016-2023 metų tendencijos Visagino savivaldybėje (mėlyna) ir Lietuvoje (oranžinė)

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

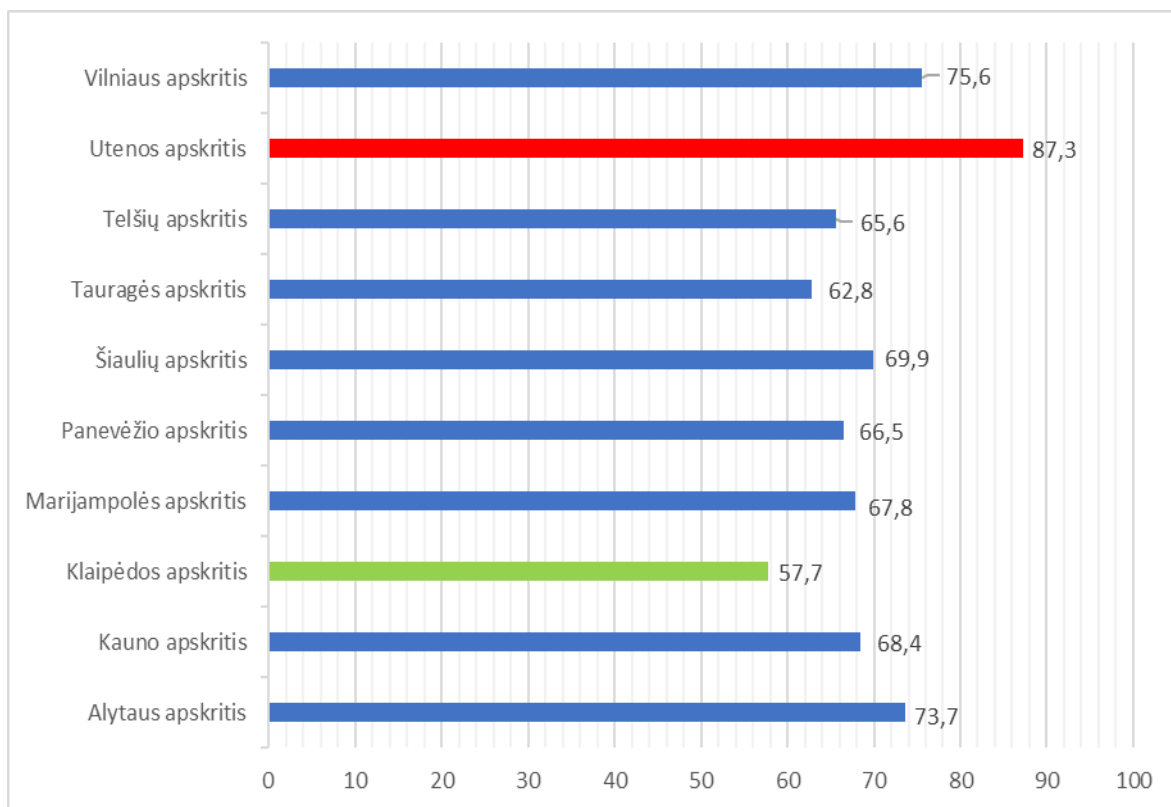
9 pav. matome, kad tiek Visagino savivaldybėje, tiek ir visoje Lietuvoje didžiausią dalį sergančiųjų II tipo cukriniu diabetu sudaro 65 metų ir vyresni asmenys. Taip pat pastebimas nemažas sergančiųjų skaičius 45 metų ir vyresnėje amžiaus grupėje. Be to, bendra tendencija rodo, kad sergamumas šia liga didėja su amžiumi visose amžiaus grupėse.

9 pav. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv. pagal amžiaus grupes Visagino savivaldybėje (mėlyna) ir Lietuvoje (oranžinė) 2023 m.

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Stebėdami sergamumą II tipo cukriniu diabetu tarp apskričių (10 pav.) matome, kad Utenos apskrityje buvo daugiausiai sergančių II tipo cukriniu diabetu, tai yra 87,3/10 000 gyv., o mažiausiai Klaipėdos apskrityje 57,3/10 000 gyv. (Anykščių r. sav. susirgo 153 gyventojai, Ignalinos r. sav. 120, Molėtų r. sav. 126, Utenos r. sav. 380, Zarasų r. sav. 100, Visagino sav. 220). Taigi Utenos apskrityje II tipo cukriniu diabetu susirgo 1 099 žmonės.

10 pav. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv. pasiskirstymas pagal regionus 2023 m.

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Sveikatos stiprinimo programa, skirta širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto profilaktikai (toliau – Programa), taikoma suaugusiems asmenims, kuriems nustatyta širdies ir kraujagyslių ligų ir (arba) cukrinio diabeto rizika, asmenims nuo 18 metų, kurie savanoriškai kreipiasi dėl dalyvavimo Programoje.

Šios Programos tikslas siekti motyvuoti gyventojus gyventi sveikiau ir sumažinti širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto riziką. Programą vykdo Visuomenės sveikatos biuras kartu su VšĮ Visagino pirminės sveikatos priežiūros centru. Visuomenės sveikatos biuro ir VšĮ Visagino pirminės sveikatos priežiūros centro bendradarbiavimas užtikrina kompleksinį požiūrį į sveikatos stiprinimą.

Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure (Visagino sav.) ši programa vykdoma nuo 2015 m. 2024 m. šią programą baigė 40 asmenų (2023 m. – 21 asmuo, 2022 m. – 12 žmonių). Pastebime, kad kiekvienais metais šioje programoje dalyvauja vis daugiau gyventojų.

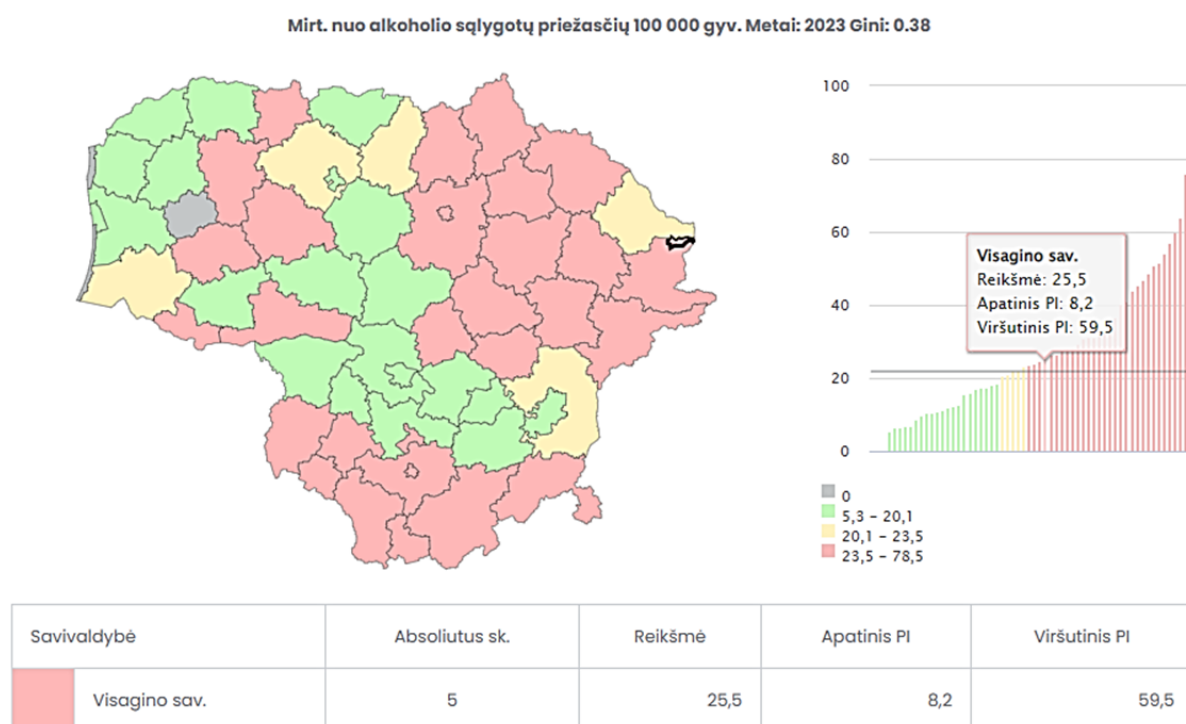
II tipo cukrinis diabetas yra lėtinė liga, kurią dažniausiai sukelia nesveikas gyvenimo būdas, paveldimumas ir kiti veiksniai. Nors visiškai išvengti šios ligos nėra lengva, yra daug veiksnių, kurie padeda sumažinti riziką susirgti šia liga (sveika mityba, fizinis aktyvumas, svorio kontrolė, streso mažinimas, sveika gyvensena).

3. Prioritetinė problema. Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu/standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis 100 000 gyventojų

Alkoholio vartojimas ir priklausomybė nuo alkoholio yra viena opiausių šiuolaikinės visuomenės problemų tiek Lietuvoje, tiek ir visame pasaulyje. Alkoholis kenkia ne tik pačiam vartotojui, bet ir jo aplinkiniams (vaikams, taip pat ir negimusiems kūdikiams, kitiems šeimos

nariams), įskaitant ir nukentėjusiuosius nuo nusikaltimų, smurto bei neblaivių vairuotojų sukeltų eismo įvykių.

2023 m. Lietuvoje dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, mirė 625 asmenys (2022 m. – 646, 2021 m. – 678). 2023 m. vyrų mirtingumas dėl tiesiogiai su alkoholio vartojimu susijusių ligų 2,3 karto viršijo moterų mirtingumą. 2023 m. 100 tūkst. miesto gyventojų teko 20 mirusiųjų dėl šių su alkoholio vartojimu susijusių ligų (2022 m. – 21,3), kaimo – 25,5 (2022 m. – 26). Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2023 m. alkoholio suvartota 0,2 litro mažiau nei 2022 m. Nors statistiškai Lietuvoje alkoholio vartojimas mažėja, tačiau ligotumo rodikliai – ne. 2023 m. vienam 15 metų ir vyresniam šalies gyventojui teko 11 litrų suvartoto absoliutaus (100 proc.) alkoholio. Lietuvos gyventojų mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, pasiskirstymas 2023 m. matomas 11 pav. Didelė dalis Lietuvos yra raudonoje zonoje, į kurią patenka ir Visaginas.

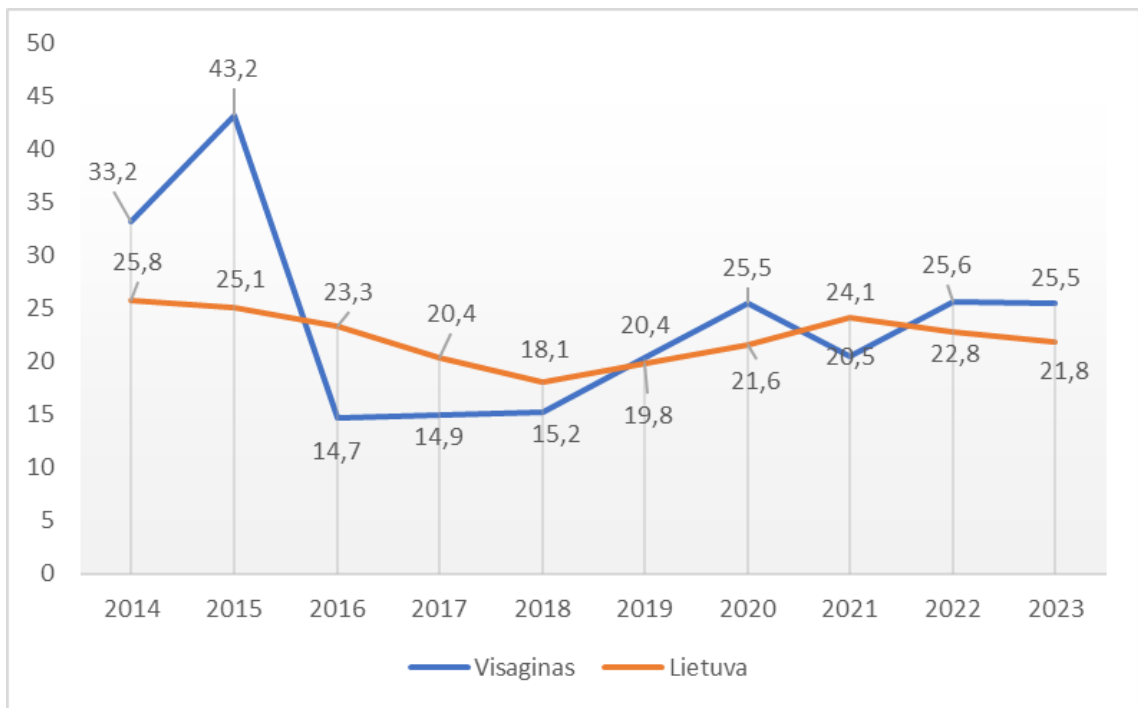
11 pav. Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis 100 000 gyv., pasiskirstymas Lietuvoje 2023 m.

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, 100 000 gyv. Visagine (25,5 /100 000 gyv.), lyginant su Lietuvos vidurkiu (21,8/100 000 gyv.), yra didesnis.

Visagine 2023 m. dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, mirė 5 gyventojai (2022 m. – 5, 2021 m. – 4, 2020 m. – 5, 2019 m. – 4 asmenys). Per 5 metus iš viso dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, mirė 33 Visagino gyventojai.

Pagal mirties atvejų ir priežasčių registrą, daugiausiai Visagine mirė dėl atsitiktinio apsinuodijimo kenksmingomis medžiagomis ir jų poveikio (4 vyrai) ir 1 vyras dėl psichikos elgesio sutrikimo vartojant alkoholį. Žemiau esančiame 12 pav. Matome, kaip kreivė svyruoja, ir jau 2 metus iš eilės mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, yra didesnis nei Lietuvos vidurkis.

12 pav. Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu rodiklis 100 000 gyv 2014 m. – 2023 metų tendencijos Visagino savivaldybėje (mėlyna) ir Lietuvoje (oranžinė)

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (Visagino savivaldybėje) Visagino gyventojams teikia nemokamas, anonimines konsultacijas dėl priklausomybės dėl alkoholio vartojimo. Visagine 2023 m. iš viso suteikta 338 konsultacijos, o 2024 m. – 190.

Apibendrinant alkoholio vartojimas Lietuvoje išlieka rimta visuomenės sveikatos problema, nepaisant nedidelio bendro suvartojamo alkoholio kiekio mažėjimo. Vyrai miršta nuo su alkoholiu susijusių ligų gerokai dažniau nei moterys. Tai rodo, kad vyrai dažniau ir daugiau vartoja alkoholį, rečiau kreipiasi pagalbos į specialistus. Nors bendras alkoholio suvartojimas mažėja, mirtingumo rodikliai išlieka aukšti. Tai gali reikšti, kad net ir nedidelis alkoholio kiekis gali turėti rimtų pasekmių sveikatai, ypač jei yra kitų rizikos veiksnių.

VAIKŲ GYVENSENOS STEBĖSENOS RODIKLIAI

2024 m. Visagino sav. mokyklinio amžiaus vaikų gyvenosenos tyrimo rezultatai

2024 metais visose Lietuvos savivaldybėse buvo atliktas mokyklinio amžiaus 5, 7 ir 9 (I gimnazijos) klasių mokinių gyvenosenos tyrimas, kuris nuo 2016 m. periodiškai atliekamas kas 4 metus. Šiais metais pagal galimybes anketas mokiniai pildė dviem būdais, tai yra popierines anketas (atspausdintas) arba elektronines (anketos pildymas internetu).

2024 m. mokinių gyvenosenos tyrimo klausimynas buvo sudarytas iš 32 klausimų, kuriame buvo dvi dalys:

- **Gyvensena** (sveikatos elgsena; rizikingas elgesys; patyčios, saugumas; sveikatos, išvaizdos vertinimas, laimingumas) (1–25 klausimai);
- **Bendroji informacija** (26–32 klausimai).

2024 m. mokyklinio amžiaus vaikų gyvenosenos tyrimo duomenų bazę sudarė 34 837 respondentų užpildytos anketos, iš kurių 521 anketą užpildė Visagino sav. moksleiviai, iš jų 173 buvo

5 kl. mokiniai, 157 – 7 kl. mokiniai, 191 – 9 arba I gimnazijos klasės mokiniai. Apklausos vyko 2024 metų kovo–gegužės mėnesiais visose Lietuvos savivaldybėse.

Palyginus 2024 ir 2020 metų tyrimų rezultatus matome, kad 18 rodiklių pablogėjo (pažymėta raudona rodykle), o 14 pagerėjo (pažymėta žalia rodykle) (žiūrėti 2 lentelę). Lyginant 2024 m. Visagino sav. mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimo duomenis su 2020 metais atlikto tyrimo duomenimis, nustatyta, kad:

- sumažėjo mokinių skaičius, kurie jaučiasi laimingi galvodami apie savo dabartinį gyvenimą ir savo sveikatą vertina gerai;
- lyginant su 2020 m. padaugėjo mokinių, kurie kasdien, ne pamokų metu mankštinosi ar sportavo bent 60 min.;
- sumažėjo mokinių, kurie vidutiniškai 4 ir daugiau valandų per dieną praleidžia prie ekranų (televizoriaus, kompiuterio, planšetės, išmaniojo telefono ir pan.). Lyginant pagal klases daugiausiai naudojami ekranais 9 klasių mokiniai;
- sumažėjo mokinių skaičius, kurie kasdien pusryčiauja, bet padidėjo daržovių (išskyrus bulves) ir vaisių (neskaitant sulčių) vartojimas;
- sumažėjo saldumynų, gazuotų gėrimų ir energinių gėrimų vartojimas;
- sumažėjo mokinių, kurie vartojo alkoholinius gėrimus, bet padidėjo rūkančių skaičius (tabako gaminius ir el. cigaretes);
- sumažėjo mokinių skaičius, kurie vartojo kanapes („žolę“, marihuaną, hašišą), bet išaugo kitų narkotikų vartojimas;
- sumažėjo mokinių skaičius, kurie tamsiu paros metu dėvi atšvaitus, segi saugos diržus važiuodami automobiliu, bet žymiai padidėjo mokinių skaičius, kurie dėvi šalną važiuodami dviračiu;
- sumažėjo patyčių skaičius bei mokiniai patys mažiau tyčiojosi (mokyklos, namų aplinkoje), bet padidėjo patyčios socialiniuose tinkluose;
- 19 proc. Visagino dalyvavusių mokinių nurodė, kad per 2 paskutinius mėnesius juos mušė ar kitaip fiziškai baudė tėvai. Tai yra labai didelis procentas, lyginant su Lietuvos vidurkiu (10 proc.);
- padidėjo mokinių skaičius, kurie jaučiasi saugūs namuose, bet sumažėjo saugumas mokyklos aplinkoje.

Palyginus su Lietuvos vidurkiu Visagino sav. mokiniai yra 1,8 proc. laimingesni; 1,6 proc. daugiau mokinių patenkinti savo išvaizda; 2,3 proc. daugiau mankštinosi (ne pamokų metu); 2,8 proc. daugiau vartojo vaisių ir 7,3 proc. daržovių; 1,5 proc. mažiau laiko praleido prie ekranų; 6,4 proc. mažiau vartojo energetinių gėrimų; 2,7 proc. mažiau vartojo alkoholio per paskutinius 12 mėn.; 5,7 proc. daugiau mokinių dėvėjo šalną važiuodami dviračiu; 10,4 proc. mažiau mokinių patyrė patyčias; 4,6 proc. mažiau mokinių tyčiojosi iš kitų vaikų; 2,7 proc. daugiau mokinių jautėsi saugesni mokyklos aplinkoje. Tyrimas parodė aukštesnius sveikatai rizikingo elgesio rodiklius Visagino sav. – 5 proc. daugiau Visagino mokinių per paskutines 30 dienų bent kartą rūkė tabako gaminius; 6,2 proc. daugiau Visagino mokinių per paskutinius 12 mėn. bent kartą rūkė elektronines cigaretes; 2,2 proc. daugiau Visagino mokinių per paskutines 30 dienų bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus; 1,3 proc. daugiau Visagino mokinių, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo kitus narkotikus.

Daugiau mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimo rezultatų pateikiama 2 lentelėje. Spalvinis žymėjimas rodo: situacijos gerėjimą – žalia spalva, blogėjimą – raudona spalva (2024 m. savivaldybės duomenys lyginami su 2020 m.).

2 lentelė. Mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimo rezultatai 2024 m. Visagino sav.

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės rodiklio reikšmė 2024 m.	Savivaldybės rodiklio reikšmė 2020 m.	Savivaldybės rodiklio reikšmė 2016 m.	Lietuvos rodiklio reikšmė 2024 m.	Santykis savivaldybė/ Lietuva 2024 m.
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jaučiasi pakankamai laimingi ar labai laimingi vertindami savo dabartinį gyvenimą, dalis (proc.)	67,2 	77,7	87,2	65,4	1,02
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie savo sveikatą vertina kaip gerą ar labai gerą, dalis (proc.)	67,9 	78,0	87,0	71,7	0,94
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie yra patenkinti savo išvaizda, dalis (proc.)	33,6 	35,0	*	32,0	1,05
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie 5 ir daugiau dienų mankština ar sportuoja bent 60 minučių (skaičiuojasi kartu su fizinio ugdymo pamokomis), dalis (proc.)	34,4 	40,7	*	39,6	0,86
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie kasdien ne pamokų metu mankština ar sportuoja bent 60 minučių, dalis (proc.)	16,3 	15,7	10,9	14,0	1,16
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie vidutiniškai 4 ir daugiau valandų per dieną praleidžia prie ekranų (televizoriaus, kompiuterio, planšetės, išmaniojo telefono), dalis (proc.)	26,7 	30,9	26,1	28,2	0,94
Mokyklinio amžiaus vaikų, kasdien valgančių pusryčius, dalis (proc.)	39,0 	45,9	48,5	39,1	0,99
Mokyklinio amžiaus vaikų, bent kartą per dieną valgo vaisius (neskaitant sulčių), dalis (proc.)	36,7 	35,0	41,0	33,9	1,08
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną valgo daržoves (neskaitant bulvių), dalis (proc.)	39,9 	35,2	44,3	32,6	1,22
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną valgo saldumynus, dalis (proc.)	19,4 	21,1	*	18,4	1,05

Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną geria gazuotus saldžiuosius gėrimus, dalis (proc.)	7,9 	8,2	*	9,3	0,84
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per savaitę geria energetinius gėrimus, dalis (proc.)	9,0 	20,0	*	15,4	0,58
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie papildomai ne deda druskos į paruoštą maistą, dalis (proc.)	33,6 	44,1	*	30,8	1,09
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie valosi dantis šepetėliu ir pasta dažniau nei kartą dažniau nei kartą per dieną, dalis (proc.)	48,0 	55,0	53,5	60,6	0,79
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutines 30 dienų bent kartą rūkė tabako gaminius, dalis (proc.)	12,5 	10,2	*	7,5	1,6
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bent kartą rūkė tabako gaminius, dalis (proc.)	13,6 	12,7	*	13,6	1,07

Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutines 30 dienų bent kartą rūkė elektronines cigaretes ar naudojo panašius elektroninius įtaisus rūkymui, dalis (proc.)	16,1 	15,5	*	9,9	1,62
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bent kartą rūkė elektronines cigaretes ar naudojo panašius elektroninius įtaisus rūkymui, dalis (proc.)	24,6 	23,6	*	19,5	1,26
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutines 30 dienų bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.)	13,8 	15,5	18,2	11,6	1,18
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.)	24,2 	25,2	28,3	26,9	0,89
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo kanapes („žolę“, marihuaną, hašišą), dalis (proc.)	3,8 	4,8	*	4,3	0,88
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo kitus narkotikus nei kanapes, dalis (proc.)	4,4 				

		2,0	*	3,1	1,41
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie visada tamsiu paros metu būdami lauke nešioja atšvaitus, dalis (proc.)	25,5 	26,8	25,8	17,0	1,5
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie visada segi saugos diržą važiuodami automobiliu, dalis (proc.)	71,4 	77,0	73,1	76,8	0,92
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie visada dėvi šalmą važiuodami dviračiu, dalis (proc.)	15,2 	5,0	*	9,5	1,6
Mokyklinio amžiaus vaikų, iš kurių tyčiojosi per paskutinius du mėnesius, dalis (proc.)	34,7 	35,2	48,0	45,1	0,76
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie patys tyčiojosi iš kitų mokinių per paskutinius du mėnesius, dalis (proc.)	28,0 	30,0	43,2	32,6	0,85
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutines 30 dienų patyrė patyčias per socialinius tinklus, elektroniniu paštu ar telefonu, dalis (proc.)	20,5 	15,5	*	13,4	1,52
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėnesių patyrė patyčias per socialinius tinklus, elektroniniu paštu ar telefonu, dalis (proc.)	30,9 	19,5	*	24,2	1,27
Mokyklinio amžiaus vaikų, kuriuos per paskutinius 2 mėnesius mušė ar kitaip fiziškai baudė tėvai, dalis, (proc.)	19,0 	15,2	*	10,0	1,9
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jaučiasi saugūs namų aplinkoje, dalis (proc.)	90,8 	88,0	*	93,9	0,96
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jaučiasi saugūs mokyklos aplinkoje, dalis (proc.)	76,2 	79,8	*	73,5	1,03

*2016 m. duomenų nėra.

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema (vaikų gyvensenos tyrimas)

2024 m. mokyklinio amžiaus vaikų tyrimo klausimyną galima rasti: https://www.hi.lt/uploads/Institutas/veikla/gyvensena/Mokiniu_gyvensenos_tyrimo_klausimynas_2024.pdf. Viso tyrimo apibendrinimas skelbiamas tinklalapyje www.rsveikata.lt (skiltyje paslaugos, visuomenės sveikatos stebėseną ir pasirinkti Visagino sav.), prieiga per internetą: <https://www.rsveikata.lt/2024-m-visagino-savivaldybes-mokyklinio-amziaus-vaiku-gyvensenos->

tyrimo-rezultatai/, o infogramas (palyginimą savivaldybėje) – <https://www.rsveikata.lt/visagino-savivaldybes-vaiku-gyvensenos-teigiami-pokyciai/>.

IŠVADOS

1. 2023 m. Visagino savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių reikšmės, lyginant su Lietuvos vidurkiu, pasiskirsto taip: 48,9 proc. geresni nei Lietuvos vidurkis, 24,5 proc. rodiklių patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančią grupę, o 26,6 proc. – į žemiausių reikšmių grupę.

2. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, Visagino savivaldybėje 2023 m. gyveno 19 620 žmonių, tai yra 92 daugiau lyginant su 2022 m. (vaikai iki 17 m. 3 048 asmenys, suaugusieji 16 572, vaisingo amžiaus moterys nuo 15 iki 49 m. 3 227 mot.) 2023 m. Visagine įregistruoti 169 gimimai, palyginus su 2022 m. 34 vaikais mažiau. Sudaryta 131 santuoka, palyginus su 2022 m. 19 santuokų mažiau. Sumažėjo santuoką nutraukusių porų skaičius. Taip pat sumažėjęs ir mirčių skaičius.

3. Rodikliai, rodantys neigiamą pokytį savivaldybėje ir blogesnę nei vidutinę situaciją Lietuvos savivaldybių kontekste:

- išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv. 2023 m. Visagino sav. rodiklis yra žymiai didesnis – Visagino savivaldybėje 1 000 gyventojų teko 33,2 išvengiamos hospitalizacijos, Lietuvoje – 20,9 /1 000 gyv. Visagine užfiksuota 647 išvengiamos hospitalizacijos atvejai. Pagal diagnozes daugiausia hospitalizuota hipertenzijos 18+ (105 atvejai), stazinio širdies nepakankamumo (87 atvejai) ir pneumonijos (84 atvejai) bei hipertenzijos 65+ (69 atvejai). Vaikų (1–17 m.) išvengiamų hospitalizacijų priežastimis dažniausiai buvo ausų, nosies ir gerklės infekcijos (186 atvejai);

- sergamumo II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų Visagino sav. rodiklis 112,1/10 000 gyv. (Lietuvos vidurkis 70,0/10 000 gyv.). Aštuonerius metus iš eilės Visagino savivaldybė yra klasifikuojama kaip raudona zona, rodanti ypač aukštą sergamumą II tipo cukriniu diabetu, palyginti su šalies vidurkiu. 2023 m. Visagine šia liga sirgo 220 asmenų;

- mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu/standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis 100 000 gyventojų 2023 m. 25,5/100 000 gyv. viršija Lietuvos vidurkį (21,8/100 000 gyv.). 2023 m. dėl šių priežasčių mirė 5 vyrai. Per 5 metus iš viso nuo alkoholio mirė 33 Visagino gyventojai. Pagal mirties atvejų ir priežasčių registrą, daugiausiai Visagine mirė dėl atsitiktinio apsinuodijimo kenksmingomis medžiagomis ir jų poveikio (4 vyrai) ir 1 vyras dėl psichikos elgesio sutrikimo vartojant alkoholį.

4. Visagino savivaldybės gyventojų pagrindinės mirties priežastys 2023 m.: nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) – 138 žmonės (72 vyrai ir 66 moterys), antroje vietoje piktybiniai navikai (C00-C96) – 58 gyv. (36 vyrai ir 22 moterys), trečioje vietoje virškinimo sistemos ligos (K00-K93) – 15 žmonių (15 vyrų ir 5 moterys).

REKOMENDACIJOS

Politikos formuotojams:

1. Stiprinti alkoholio ir psichoaktyviųjų medžiagų kontrolę ir jų vartojimo prevenciją.
2. Mažinti alkoholinių gėrimų prieinamumą (licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais).
3. Didinti projektų, kurie leistų pagerinti Visagino gyventojų sveikatą, finansavimą.
4. Užtikrinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę.
5. Didinti gyventojų užimtumą, kuriant naujas darbo vietas.

Specialistams:

1. Gerinti kenksmingo bei rizikingo alkoholio ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją.
2. Didinti gyventojų sveikatos raštingumą sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo klausimais.
3. Skatinti gyventojus įsitraukti į sveikatos stiprinimo renginius (dalyvauti mokymuose, įvairiuose renginiuose, akcijose ir konsultuotis su visuomenės sveikatos specialistais).
4. Mokyti ir skatinti gyventojus rinktis fiziškai aktyvų gyvenimą.
5. Didinti priklausomybių konsultanto paslaugų teikimą savivaldybės gyventojams (rizikingai ir žalingai vartojantiems alkoholį, savipagalbos grupių organizavimas asmenims, kurių šeimos nariai rizikingai ir žalingai vartoja alkoholį).
6. Užtikrinti psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimą savivaldybės gyventojams (individualios konsultacijos, grupiniai užsiėmimai).
7. Skatinti gyventojus pajutus sveikatos sutrikimus ar pasikeitimus, nedelsiant kreiptis į gydytojus.

Gyventojams:

1. Propaguoti sveiką gyvenimo būdą, būti fiziškai aktyviems, tai yra rasti veiklos, kuri Jums patinka – tai gali būti pasivaikščiojimas, važinėjimas dviračiu, šokiai, plaukimas ar bet kokia kita fizinė veikla.
 2. Domėtis sveikatingumo renginiais ir, esant galimybei, juose dalyvauti.
 3. Pagal galimybes pajvairinti mitybą: stengtis valgyti kuo daugiau šviežių daržovių, vaisių, neskaldytų grūdų, liesos mėsos, žuvies ir ankštinių augalų.
 4. Pajutus sveikatos sutrikimus kreiptis į gydytojus ar specialistus.
-

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Visagino savivaldybės administracija
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Visagino savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2023 metų ataskaitos patvirtinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-12-19 Nr. TS-215
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Erlandas Galaguz Savivaldybės meras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-12-20 08:53
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-12-20 08:53
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2024-04-16 10:46 - 2029-04-15 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	TS-215 priedas.docx
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20241217.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-01-06)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-01-06 nuorašą suformavo Inga Bernotėnė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-